

Irena Stemplowska

Morfologia bajki "O rybaku i złotej rybce", Ryszard Waksmund, "Acta Universitatis Wratislaviensis" No 298, "Prace Literackie" XVIII, Wrocław 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/3 (65), 143

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/1/ TOPOLSKI Jerzy: Źródła literackie w badaniu historycznym. "Miesięcznik Literacki" 1977 nr 4 s. 96-104.

O źródłowej wartości dzieł literackich decyduje określenie ich odniesienia przedmiotowego. Odczytanie "wskaźnikowej zawartości" źródeł literackich związane jest teorią znaku oraz procedurą wyjaśniania. Chodzi m.in. o to, by historyk "potrafił prawdę esencjalną zawartą w dziele literackim /.../ ująć jako informację źródłową i bezpośrednio w badaniu się nią posłużyć".

BP/65/7

W. B.

/1/ WAKSMUND Ryszard: Morfologia bajki "O rybaku i złotej rybce". "Acta Universitatis Wratislaviensis". Nr 298. Prace Literackie XVIII. Wrocław 1976, s. 35-53.

W oparciu o koncepcje metodologiczne W. Proppa autor analizuje strukturę tytułowej bajki oraz uzasadnia jej model na gruncie historyczno-literackim. Podstawę materiałową analizy stanowią liczne odmiany bajki, którą dopiero na początku XX w. przyporządkowano do bajek magicznych. Teza Proppa o wspólnej podstawie fabularnej bajek magicznych pozwala tworzyć modele strukturalne najprostszyc fabuł. Artykuł ukazuje przekład fabuły bajkowej na język formalistyczny w postaci łańcucha powiązanych ze sobą funkcji. Analizie poddano poszczególne motywy bajki, określono prawałła licznych jej odmian. Jednym z istotnych wyróżników tytułowego utworu jest jego zamknięta kompozycja o strukturze kołowrotu. Inwariantny zestaw funkcji pozwala traktować bajkę magiczną na podobnych zasadach jak mit, z którym historycznie była spokrewniona.

BP/65/8

I. S.